

KinderrechtenNU IN DE KLAS

WE DOEN HET SAMEN

PREVENTIE IN
GEZONDHEID EN BESCHERMING

BURGERSCHAPSVORMING

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	3
HOOFDSTUK 1: Waarom beginnen kinderrechten bij kinderp participatie?	5
Kinderrechtenchecklist	6
HOOFDSTUK 2: Waarom KinderrechtenNU in de klas?	8
HOOFDSTUK 3: Hoe ga je een goed gesprek aan?	11
HOOFDSTUK 4: Meldcode	13
Sociale Kinderkaart	15

Disclaimer: Om onjuist gebruik van ons concept en aanverwante materiaal te voorkomen worden slechts bij Stichting Kinderrechten en Menselijke Ontwikkeling aangesloten partijen in staat gesteld om het materiaal te bestellen.

AUTEURS:

Willemijn Dupuis, initiatiefnemer Stichting Kinderrechten en Menselijke Ontwikkeling:
 KinderrechtenNU & Nederlands Genootschap van Kinderburgemeesters
Esther Taute, jeugdarts GGD West Brabant

ADVIES:

Prof. Dr. Jan Willems, emeritus hoogleraar Rechten van het kind

REDACTIE, VORMGEVING EN ILLUSTRATIE:

Gemma Plum

FOTOGRAFIE

Sanne te Pas

OVER STICHTING KINDERRECHTEN EN MENSELIJKE ONTWIKKELING, KINDERRECHTENNU & HET NEDERLANDS GENOOTSCHAP VAN KINDERBURGEMEESTERS

De stichting stimuleert de overheid om kinderrechten te verankeren in wetgeving en beleid en benadrukt dat nu investeren positieve opbrengsten zal opleveren voor later. De stichting richt zich op kinderp participatie, het toerusten van het kind als actor in het gezin, de school en de samenleving. Overkoepelend doel is het daarmee duurzaam verankeren van het kinderrechtenverdrag in de (Nederlandse) samenleving.

BESTE JEUGDARTSEN, JEUGDVERPLEEGKUNDIGEN,
JEUGDHULPVERLENERS, SCHOOLMAATSCHAPPELIJK WERKERS,
SCHOOLDIRECTEUREN, LEERKRACHTEN, INTERN BEGELEIDERS,
AANDACHTSFUNCTIONARISSEN, LEERPLICHTAMBTENAREN,
AMBTENAREN SOCIAAL DOMEIN,

BESTE KINDERRECHTENCOACHES UIT HET ZORGNETWERK
RONDOM DE KINDEREN IN SCHOOL,

Met trots presenteren wij u deze handreiking. De handreiking is tot stand gekomen in samenwerking met KinderrechtenNU (KRNU) en de Jeugdgezondheidszorg (JGZ). We willen met deze samenwerking een brug slaan tussen kind, opvoeding, onderwijs, zorg en bescherming.

We richten ons tot u omdat het in ons aller belang is dat kinderen hun leven en leefomgeving in kaart leren brengen, er met anderen over leren praten, leren luisteren en, als dat nodig is, hun weg naar hulp kunnen vinden. Deze onmisbare 'tools-for-life' geven de kinderen de regie over hun eigen leven en welzijn.

We doen het samen!

Willemijn Dupuis-Tombrock,
directeur KinderrechtenNU

KINDER
RECHTEN
NU

Freddy Weima,
voorzitter PO-Raad

PO
RAAD

Joëlle Staps,
adjunct-directeur GGD GHOR Nederland

GGD
GHOR
NEDERLAND

Carry Roozemon,
directeur Ingrado

Ingrado

Angela Bransen,
afdelingsdirecteur Actiz Jeugd

actiz
jeugd

Leonard Geluk,
algemeen directeur VNG

VNG

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

“Kinderen zijn niet de mensen van morgen, maar zijn mensen van vandaag. Ze hebben het recht serieus genomen te worden en met liefde en respect behandeld te worden. Ze moeten de kans krijgen om uit te groeien tot wie ze bedoeld zijn. ‘De onbekende persoon’ in hen is onze hoop voor de toekomst.”

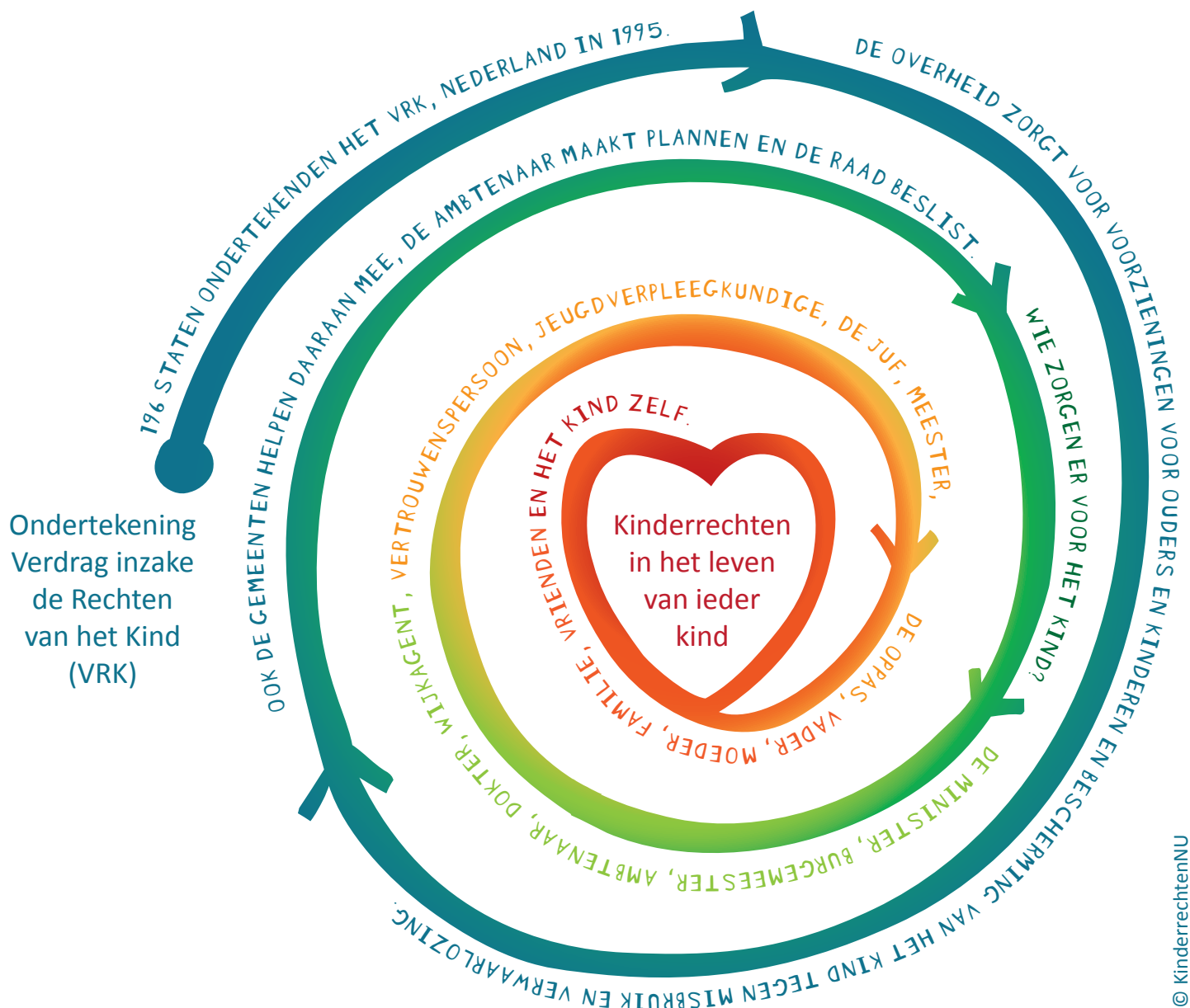
— Janusz Korczak

Janusz Korczak (1878-1942) was een Poolse kinderarts, pedagoog, kinderboekenschrijver, en grondlegger van de Rechten van het Kind.

“De rechten van het kind eisen een nieuwe ethiek die de gezonde ontwikkeling van elk kind als mens en burger vooropstelt. Wat Korczak persoonlijk voorleefde, moeten wij maatschappelijk waarmaken.”

— Prof. Dr. Jan C.M. Willems

Prof. Dr. Jan C.M. Willems is oud-hoogleraar Rechten van het kind aan de Vrije Universiteit Amsterdam en Universiteit Maastricht.

Samen zijn wij, opvoeders, verantwoordelijk voor het naleven van het Kinderrechtenverdrag. Samen hebben we de opgave om voor ieder kind een omgeving te creëren waar het veilig en gezond kan opgroeien en in eerste instantie te voorkomen dat het in aanraking komt met:

- geestelijk of lichamelijk geweld
- over- of ondervraging
- gevolgen van een vechtscheiding
- seksueel misbruik
- gevolgen van armoede
- uitsluiting
- pesten
- criminaliteit
- verslaving
- slaapttekort
- overgewicht
- eenzaamheid
- verwaarlozing
- radicalisering

En als het kind toch in aanraking komt met een ongezonde of onveilige situatie dan hebben we de opdracht het kind hiermee te leren omgaan, erover te kunnen praten en om hulp te vragen onder het motto 'Je staat er nooit alleen voor!'.

HOOFDSTUK 1: WAAROM BEGINNEN KINDERRECHTEN BIJ KINDERPARTICIPATIE?

Ieder kind heeft het fundamentele recht om zichzelf in een (sociaal) veilige omgeving te ontwikkelen en daar moet de gelegenheid voor zijn. Als die veilige omgeving en/of die gelegenheid er niet is moeten die gecreëerd worden.

De Algemene Vergadering van de Verenigde Naties heeft in 1989 deze opvatting onderschreven met het Kinderrechtenverdrag – officieel het Verdrag inzake de Rechten van het Kind (VRK). Alle zaken waar kinderen in de leeftijd van 0 tot 18 jaar mee te maken kunnen krijgen, zijn hierin opgenomen:

- Voorzieningsrechten,
- Beschermingsrechten,
- Participatierechten.

Sinds Nederland het Kinderrechtenverdrag in 1995 heeft geratificeerd, zijn de artikelen ook geldig in Nederland. Op het gebied van de voorzienings- en beschermingsrechten scoort Nederland redelijk goed en staan we op de zesde plaats.

Hans Butselaar, CJG Rijnmond: “Tot nu toe zijn we met alle bestaande interventies er nog niet in geslaagd om kindermishandeling te bestrijden; 119.000 gevallen per jaar is toch iets wat dit kabinet, wat we allen niet moeten willen, waarvoor we allen een verantwoordelijkheid hebben.”

Uit de monitoring van de naleving van het Kinderrechtenverdrag blijkt dat Nederland ondermaats scoort op het gebied van kinderp participatie. Op deze indicator zweeft Nederland mondiaal tussen de 51e en 61e plek. Een gemiste kans: deze participatierechten zijn juist een voorportaal voor de naleving van voorzienings- en beschermingsrechten. De kinderen moeten zelf, gevraagd én ongevraagd, kunnen laten horen of voorzieningen en bescherming voor hen voldoende en toereikend zijn.

KRNU vestigt de aandacht op art. 12 en art. 13 van het Kinderrechtenverdrag, dat erkent dat ieder kind het recht

WAT HEB JE NODIG OM OP TE GROEIEN...

Vink aan:

- Ouders of verzorgers ☐ liefde ☐ en zorg ☐
- Een opvoeding met normen en waarden ☐ en het goede voorbeeld krijgen ☐
- Ontwikkeling verantwoordelijkheidsgevoel ☐ leren voor jezelf te zorgen ☐ en voor anderen ☐ en leren met geld om te gaan ☐
- Elke schooldag naar school gaan ☐
- Goed onderwijs krijgen ☐ beschermd worden tegen te hoge verwachtingen ☐ leren omgaan met (gezonde) stress ☐
- Geaccepteerd worden ☐ niet bang zijn ☐
- Ruimte en tijd voor jezelf ☐ om te spelen ☐
- Toegang tot natuur ☐ kennis over milieu ☐
- Gezond eten ☐ genoeg beweging ☐ genoeg slaap ☐ lichamelijke verzorging ☐
- Hulp bij het bereiken (of behouden) van een gezond gewicht ☐ en gezond gebit ☐
- Een gezonde omgeving ☐ een rookvrije omgeving ☐ een veilige omgeving ☐
- Bescherming tegen gehoorbeschadiging ☐

- Toegang tot veilig internet ☐
- Beperkte tijd achter beeldschermen ☐
- Bescherming tegen schadelijke informatie ☐ met name via internet ☐ en op tv ☐
- Voorlichting over seksualiteit ☐
- Voorlichting over alcohol en drugs ☐ gokken ☐ internet en social media ☐ verslaving ☐
- Extra hulp krijgen als je het nodig vindt ☐
- Bescherming tegen ☐ en hulp krijgen bij ongezonde stress of nare gebeurtenissen ☐
- Het verschil leren tussen grappen maken en pesten ☐ en niet steeds gepest worden ☐
- Niet geslagen worden ☐ niet uitgescholden worden ☐ niet vernederd worden ☐
- Ouders die niet altijd erge ruzie maken ☐
- Niet mishandeld worden ☐ niet verwaarloosd worden ☐ niet uitgebuit worden ☐ geen ongewenst lichamelijk contact ☐
- Jouw inbreng kunnen geven over wat jij nodig hebt ☐ thuis ☐ op school ☐ en in de buurt ☐
- Tijd krijgen om over jouw inbreng na te denken ☐
- Mensen die met geduld naar jou luisteren ☐ zonder oordeel vooraf ☐ en jou helpen ☐

Als jij denkt dat er iets niet goed gaat met jou of met je vriendje of vriendinnetje, of bij een klasgenoot of iemand uit je buurt, dan is er voor jou de **KINDERMELDCODE**

Is jouw omgeving *Kinderrechtenproof* of moet er iets verbeterd worden?

Informatie kun je vinden op:
www.kinderrechtenproof.nl
Vraag advies aan je **BURGEMEESTER**
burgemeester@.....nl
of bel naar **DE KINDEROMBUDSMAN**
0800-8765432

Je kunt ook **DE KINDERTELEFOON** bellen: **0800-0432**

Zoek een volwassene die je vertrouwt, die naar je luistert en die je helpt. Zoek net zo lang tot je iemand gevonden hebt.

JE STAAT ER NIET ALLEEN VOOR!

Heel veel mensen kunnen luisteren en helpen!
Je moeder, je vader, de juf, de meester, familie, buren, vrienden, de dokter, de politie, de burgemeester of...
je weet vast nog wel iemand die je kunt vertrouwen.

KINDERRECHTENCHECKLIST

Samen met kinderen in de leeftijd van 9-12 jaar, advies van hoogleraar Rechten van het kind, prof. dr. Jan C.M. Willems en psycholoog dr. Martine F. Delfos, heeft KRNU het Verdrag inzake de Rechten van het Kind (VRK) vertaald in de Kinderrechtenchecklist.

De Kinderrechtenchecklist is een instrument om de intentie van het kinderrechtenverdrag in de context van het dagelijkse leven bespreekbaar te maken zodat rechten, plichten en verantwoordelijkheden duidelijk worden. Ook de lichamelijke, psychosociale en emotionele ontwikkeling en gezondheid van kinderen komen aan de orde. Zo kunnen kinderen meedenken, praten en beslissen over alle onderwerpen die belangrijk zijn voor opgroeien en opvoeden.

KinderrechtenNU laat kinderen eerst de kinderrechten doorleven, voorafgaande aan het aanbieden van de blauwdruk ervan. Kinderen denken na over wat zij nodig hebben om veilig, gezond en kansrijk op te groeien.

heeft op vrije meningsuiting en het recht om gehoord te worden in zaken waar een kind direct door wordt geraakt. Deze participatie is een cruciaal onderdeel voor de ontwikkeling van een kind. Daarom is het belangrijk dat kinderen zich bewust worden van wat nodig is om gezond, veilig en gelukkig op te groeien.

Leren meedenken, naar elkaar luisteren, begrijpen wat er speelt, het vormen van een eigen mening, daarover praten en samen tot een beslissing komen is een fundament voor het welzijn van ieder kind en voor de samenleving.

Esther Taute, jeugdarts bij GGD West Brabant:

“Een mens kan pas echt participeren, op allerlei vlak, als hij eerst naar zichzelf heeft leren kijken (zelfreflectie) en dat doet hij ook juist door de ander te ontmoeten, op zoek te gaan naar de ander, gericht te zijn op de ander. In dat proces van gerichtheid op de ander spiegelt hij zichzelf, reflecteert hij op zichzelf en ontdekt hij zichzelf, ontwikkelt hij een referentiekader... Van daaruit kan hij met veel meer authenticiteit, psychische ruimte en onbaatzuchtigheid gericht zijn op het ‘collectief’ en wordt burgerparticipatie van binnenuit verankerd. Dit alles zet de workshop van ‘KinderrechtenNU in de klas’ in gang!

Elk kind in Nederland verdient ‘KinderrechtenNU in de klas’. Dit is als een Rijksvaccinatie, maar nu voor de psyche van elk kind in Nederland!”

KinderrechtenNU in de klas slaat een brug tussen kind, onderwijs, opvoeding, zorg en bescherming:

- In de gezondheidszorg is KinderrechtenNU in de klas een preventieve invulling van de Wet publieke gezondheid en van de Jeugdwet* en waarborgt de bescherming, bewaking en bevordering van de ontwikkeling van het kind zoals de JGZ-opdracht bedoelt (zie: *rapport Jeugdgezondheidszorg actief, november 2017*). <https://vng.nl/nieuws/uitkomsten-rapport-inspectie-jeugdgezondheidszorg-actief>
- In het onderwijs vormt het ook een aanvulling op de Wet verplichte meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld, de Wet Burgerschapsonderwijs en een invulling van de Wet sociale veiligheid in de school.

HOOFDSTUK 2: WAAROM KINDERRECHTENNU IN DE KLAS?

Ernst van Koesveld (DG Langdurige Zorg): “Het vertrekpunt voor de juiste zorg op de juiste plek is de mogelijkheid van mensen om zo goed mogelijk te kunnen functioneren, in lichamelijk, psychisch en sociaal opzicht. Dat vertrekpunt echt serieus nemen betekent een verschuiving van focus op ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag, van medicalisering naar preventie, van denken in het aanbod naar denken in termen van behoeften van mensen. Dat geldt voor volwassenen en evenzeer voor kinderen en jongeren.”

KinderrechtenNU in de klas is geen lespakket en richt zich niet op het geven van voorlichting of kennisoverdracht. Het is geen incidentele aandacht voor of over kinderrechten. KinderrechtenNU in de klas is een manier van het gesprek voeren met kinderen over wat zij nodig hebben om veilig, gezond en gelukkig op te groeien. Het gaat om het eigen maken van de manier waarop we kinderen bejegenen. JGZ verschuift hiermee de aanpak van biomedisch perspectief meer naar het sociaal-medisch perspectief.

Het kinderrechtenverdrag bestrijkt in de 54 artikelen alle domeinen van een kinderleven. Met ‘KinderrechtenNU in de klas’ maken kinderen de vertaalslag van die lijst kinderrechten naar wat betekenen kinderrechten in de praktijk ofwel wat is er nodig om veilig, gezond en gelukkig op te groeien.

Met behulp van open vragen doorlopen de kinderen het interne proces van zelfreflectie en het ontdekken wat voor hen belangrijk is om op te groeien. Doordat het verhaal van elk kind serieus genomen wordt, ontstaat er een sociaal veilige setting waarin er tijd en ruimte is voor elkaar. Het gezamenlijk bespreken van wat je in een gegeven situatie voelt, denkt, vindt of weet, leidt tot gezamenlijk inzicht in grotere vragen als:

Hoe gaan we met elkaar om?

Hoe zorgen we voor elkaar?

Hoe kunnen we elkaar helpen?

Kinderen die met deze vragen kunnen oefenen, ontwikkelen zich, kunnen beter keuzes maken, onveilige situaties herkennen, maken zich weerbaar en leggen een basis voor de burgerschapsvorming; verantwoord zelfstandig functioneren, omgaan met verschillen en conflicten. Het is een investering in mentale en lichamelijke gezondheid, welzijn en democratisch burgerschap.

Door na te denken, gedachten te formuleren, te luisteren en standpunten te herzien, ver- en herkennen de kinderen hun eigen en elkaars leefomgeving en krijgen zo een referentiekader. In de praktijk blijkt dat kinderen vaak niet door hebben dat bepaald gedrag of wat bij hen thuis gebeurt, niet normaal of veilig is. In gesprek leren zij hun leven en leefomgeving te begrijpen en erover te praten met anderen.

De kans krijgen om zelf te voelen wat normaal is en wat niet, speelt een cruciale rol in de preventie en het signaleren van kindermishandeling en -misbruik. Samen leren kinderen zo ook hun eigen en elkaars grenzen kennen, respecteren en beschermen en aan de bel te trekken als dat nodig is, voor zichzelf, óf voor een ander kind. Zij leren de professionals beter kennen en vertrouwen en de professionals leren de kinderen beter kennen.

De kinderen worden daarin begeleid door het schoolzorgteam. De JGZkinderrechtencoach heeft de regie in het gesprek, bij de borging en de nodige opvolging en ondersteunt de school bij de noodzakelijke kinderparticipatie. De kinderen maken op een logische en betekenisvolle manier kennis met alle zorg die hen geboden wordt in en rond de school. Het wordt hen duidelijk gemaakt dat je er nooit alleen voor staat. Resultierend in preventie, de beweging van nazorg naar voorzorg.

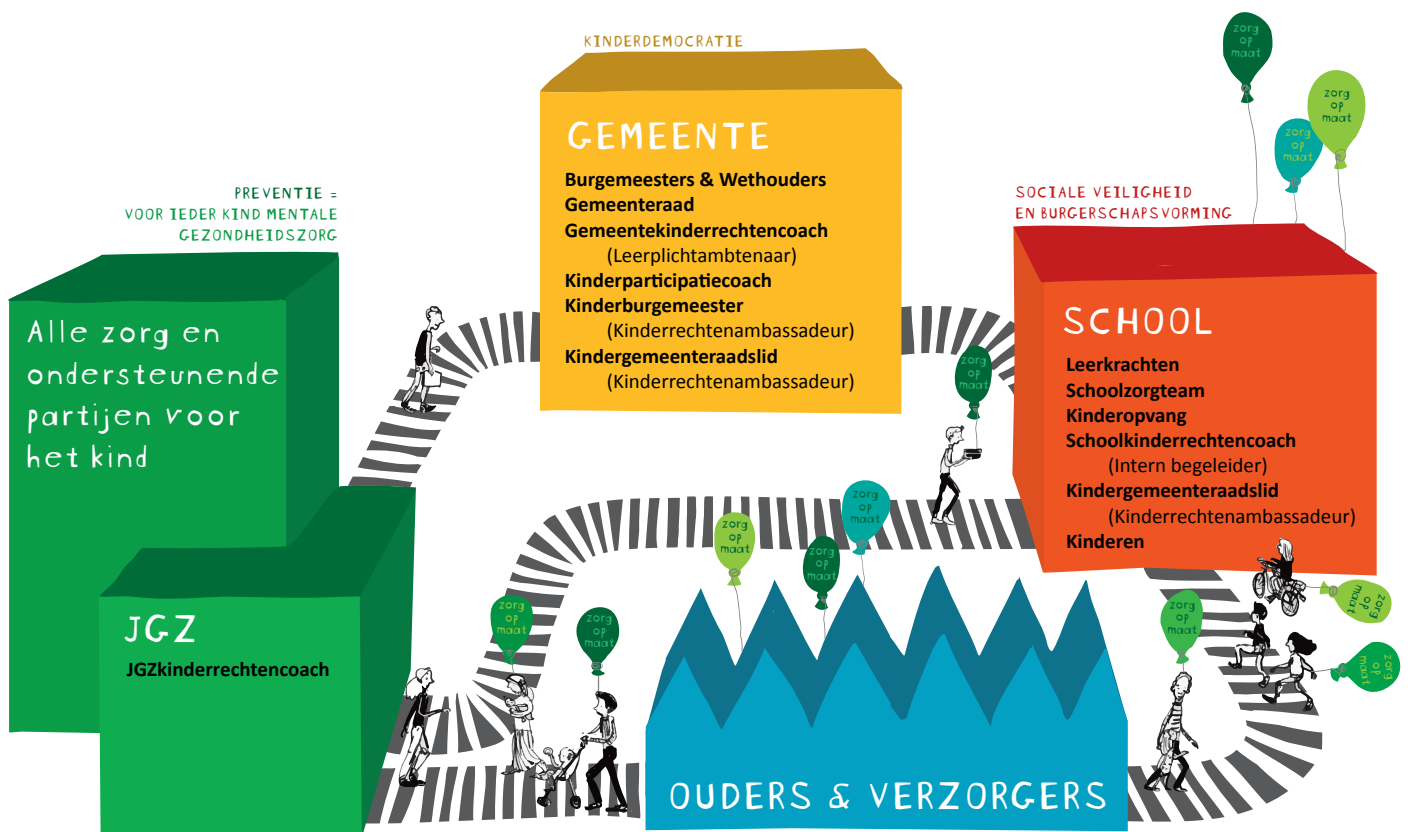
Met ingang van 1 augustus 2021 is de wettelijke opdracht voor het primair onderwijs aangescherpt. Volgens deze wet bevordert het onderwijs actief burgerschap en sociale cohesie op doelgerichte en samenhangende wijze.

Voor meer informatie zie:

Burgerschap op de basisschool

te vinden op de website:

www.schoolenveiligheid.nl

De opdracht van de JGZ en het onderwijs is beschermen, bewaken en bevorderen van de veilige en gezonde ontwikkeling van kinderen. De JGZ is de partij die, met alle kinderen in beeld, de schakel is tussen de kinderen en gemeente. Met de input van de kinderen zelf kunnen gemeenten, jeugdgezondheidszorg en schoolteams preventief beleid maken op individueel, groeps- of wijkniveau.

Het JGZ en de school hebben een 'menukaart' aan interventies en lesprogramma's van uiteenlopende aanbieders paraat.

De **kinderrechtencoach** (KRC) is een door KRNU opgeleide professional die het eigen verhaal en de rechten van het kind centraal stelt. Dat vraagt dat een KRC verbindend kan werken en open staat voor ieders verhaal. Pedagogische vaardigheden zoals onbevooroordeeld kunnen luisteren, verbindend kunnen werken, oog hebben voor diversiteit en uitgaan van de krachten en de mogelijkheden van het kind en zijn omgeving zijn daarbij van groot belang. Daarnaast is de KRC een professional die om kan gaan met de complexiteit van het heden en in staat is om anderen mee te nemen in de verschillende verhalen en perspectieven. In al het handelen van de KRC staan de rechten van het kind en het leren participeren door kinderen centraal. De KRC versterkt de verbinding tussen de kinderen, hun opvoeders en hun leefomgeving en bekijkt samen met kinderen hoe ze vorm kunnen geven aan artikel 12.1 en 29.1 van het Kinderrechtenverdrag waar kinderpactatie voor schoolgaande kinderen centraal staat. Samen met kinderen verkent de KRC wat nodig is om goed en veilig op te kunnen groeien en vertaalt dit vervolgens naar opvoeders, onderwijs, hulpverleners en beleidsmakers. De KRC faciliteert borging en opvolging van kinderpactatie in de gemeente. Kinderen leren door deze samenwerking dat ze er niet alleen voor staan. Zij ervaren hoe het is mensen te vertrouwen.

HOOFDSTUK 3: HOE GA JE EEN GOED GESPREK AAN?

Hans Butselaar, CJG Rijnmond:

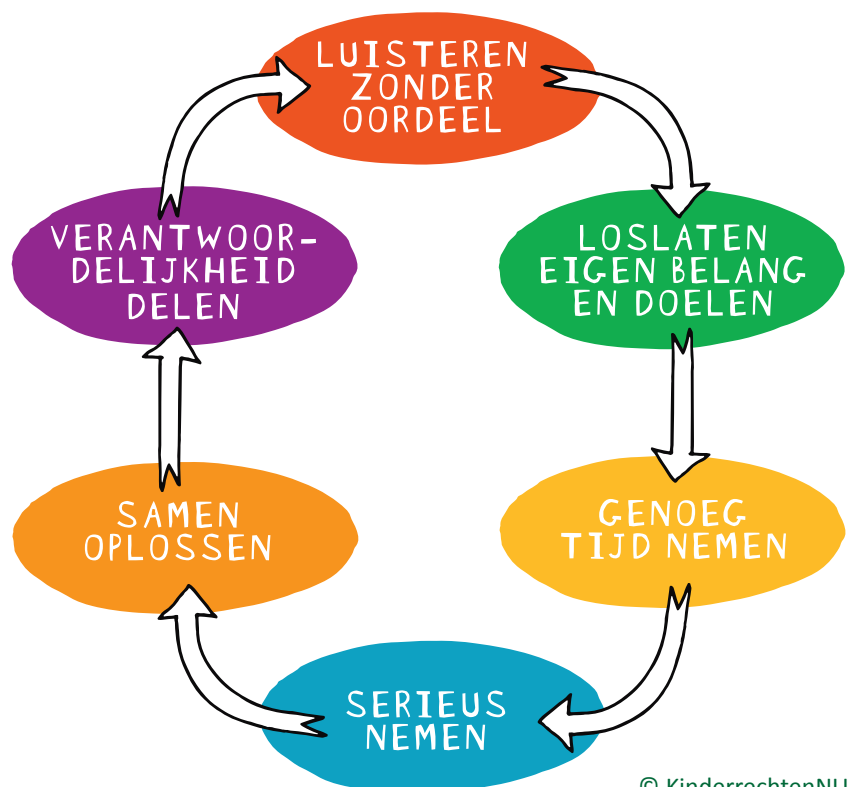
“De aanpak moet gezien worden als basis, niet als interventie. Basis om met de uitkomsten uit de gesprekken verder te gaan. Dan komen mogelijk interventies, doorverwijzingen e.d. aan bod. Dat betekent dat de aanpak ook niet hoeft te concurreren met reeds bestaande interventies, maar juist een manier is om op basis van wat de kinderen zelf zeggen nodig te hebben beter te kunnen kijken wat er als vervolgstap nodig is.”

Irma van Hezewijk (Vertrouwenswerk.nl): “Vanaf het eerste moment dat ik kennismakte met KinderrechtenNU ben ik diep onder de indruk van de manier waarop eenvoudige, eenduidige vragen kinderen uitnodigen om hun eigen verhaal te doen, in een setting die veiligheid biedt door het vangnet van onderwijskrachten en zorgspecialisten die heel dicht bij de school staan en daardoor ook benaderbaar zijn voor kinderen.”

Kinderparticipatie komt alleen tot zijn recht als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van kind en volwassene het uitgangspunt is. Dat begint bij de instelling van de volwassenen. Om alle kinderen, gelijkwaardig in het proces te betrekken en voldoende ruimte te geven, wordt ‘KinderrechtenNU in de klas’ begeleid door een JGZkinderrechtencoach. De coach neemt de tijd, luistert zonder oordeel of (verborgen) agenda. Met een uitnodigende, haast afwachtende houding, open en onbevooroordeeld, zonder ‘sturen of zenden’, authentiek en oprecht in interesse begeleidt zij of hij het gesprek en richt de aandacht waar die nodig is.

KinderrechtenNU in de klas
Amsterdam, 2018

Participerende school: “De kinderen vertelden heel veel. Wij hadden niet verwacht dat we iets nieuws zouden horen. Dat is toch gebeurd!”

KWALITEITSBORING:

Voor KinderrechtenNU is kwaliteitsborging en zorgvuldigheid prioriteit. Daarom wordt er ook pas gestart met de werkzaamheden, nadat de leerkrachten en het schoolzorgteam de training hebben gevolgd en zijn geïnformeerd, zo ook de ouders of verzorgers van de kinderen.

In samenwerking met Verweij-Jonker Instituut, TNO, Erasmus Universiteit en het lectoraat Jeugd van Hogeschool Utrecht zal een onderzoek gestart worden naar de verandering die teweeg gebracht kan worden in de sfeer in school en het gevoel van veiligheid in de klas door de inzet van de workshop 'KinderrechtenNU in de klas'.

<https://www.youtube.com/watch?v=B8bMSqjls3s>

Met deze aanpak voelen kinderen zich gezien, gehoord en gewaardeerd en zullen zij zich meer open durven stellen. Het schoolzorgteam is getraind deze methode in te zetten in gesprek met de kinderen.

Zodra de betrokkenheid van leerlingen bij het gesprek groot is, wordt het een verrijking voor alle partijen. De intentie van het kinderrechtenverdrag wordt de kinderen eigen en de professionals vernemen heel expliciet wat belangrijk is voor de kinderen zelf, individueel én als groep. Kleine of moeizame, belastende situaties voor het kind komen eerder naar boven, worden eerder bespreekbaar en kunnen eerder gezamenlijk opgepakt worden. Bijvoorbeeld als het gaat om het signaleren van een onveilige hechting of een gebrekkige leefomgeving. Hierdoor komt het kind (lichamelijk en psychisch) en de leefwereld van het kind, completer in beeld. Professionals krijgen met deze aanpak meer aanknopingspunten om in gesprek te gaan, hulp te bieden en interventies of beleid af te stemmen.

Het KRNU-concept wordt het krachtigst ingezet als het zorgnetwerk vanuit eigen expertise samenwerkt met de kinderen in de klas, onder regie van de JGZkinderrechtencoach. De opdracht van de JGZ is beschermen, bewaken en bevorderen van de veilige en gezonde ontwikkeling van kinderen. De JGZ is de partij die, met alle kinderen in beeld, de schakel is tussen de kinderen en gemeente. Met de input van de kinderen zelf kunnen scholen en gemeenten preventief beleid maken op individueel, groeps- of wijkniveau.

Om KinderrechtenNU in de klas te borgen bij de kinderen, de school en het zorgnetwerk wordt een vertrouwenspersoon in de school gevraagd om de rol van Schoolkinderrechtencoach te vervullen. Hij of zij onderhoudt de contacten met de jeugdarts, de jeugdverpleegkundige en alle professionals binnen het schoolteam en is een aanspreekpunt voor de volwassenen en uiteraard de kinderen.

Daarnaast houdt de Schoolkinderrechtencoach het KRNU-gedachtegoed voor de kinderen actueel. De JGZ biedt de school hiervoor de nodige ondersteuning. Zo blijft participatie en preventief jeugdbeleid in de schoolomgeving de norm.

HOOFDSTUK 4: MELDCODE

WE DOEN HET SAMEN
IEDER MET ZIJN OF HAAR EIGEN TALENT

Ouders/verzorgers, leerkrachten,
zorgmedewerkers en ambtenaren
leren de kinderen participeren.

Het is een recht van ieder kind om het
eigen verhaal te KUNNEN vertellen.

Met KinderrechtenNU in de klas kan de zorg beter aansluiten op de behoeften van kinderen, ouders en de school. De samenwerking tussen school, JGZ en andere partijen in en rond de school wordt versterkt. De JGZ is gemakkelijk en laagdrempelig benaderbaar. We krijgen door samen goed te luisteren naar kinderen de kwetsbare kinderen beter en sneller in beeld, en kunnen zo nodig risicogericht maatwerk leveren. Dit kan op individueel niveau als op groepsniveau.

De Wet verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling is vanaf 1 juli 2013 in werking getreden. Deze wet verplicht professionals de meldcode te gebruiken bij signalen van geweld of kindermishandeling.

WAT IS ÓNS PROTOCOL?

Tijdens de introductie van de Wet verplichte meldcode (Rotterdam, 2009) reageerde Kinderrechtenambassadeur Simone Aumaj op de toespraken van staatssecretaris Bussemaker en wethouder Kriens over de protocollen voor de volwassenen. Simone stak haar vinger op en vroeg: “Wat is óns protocol, wat moeten wij doen als het niet goed gaat met een vriendinnetje of klasgenoot? Wij weten dat vaak veel eerder.” Samen met Simone stelden we de KinderMeldcode op: **zoek een volwassene die je vertrouwt, die naar je luistert en die je helpt, zoek net zo lang tot je die gevonden hebt.** Een tool-for-life!

Eberhard van der Laan, voormalig burgemeester en voorzitter van de Taskforce Kindermishandeling, huiselijk geweld en seksueel misbruik, omarmde het advies van Simone. Hij liet burgemeesters in Nederland weten: “Wees ook burgervader, burgermoeder voor de kinderen”. Daarmee konden we kinderen uitleggen en bewust maken van het belang van de code: als je echt niemand kunt vinden, weet dat je ook de burgemeester om hulp kunt vragen. De Kinderburgemeester en de burgemeester kunnen er samen voor zorgen dat de boodschap overkomt.

Omdat ook kinderen, mogelijk al in een vroeg stadium, deze signalen kunnen opvangen heeft KRNU de KinderMeldcode ontwikkeld (gerelateerd aan en in relatie met de Meldcode).

Als er iets met jou niet goed gaat of met een vriendje of klasgenoot,

wat moet je dan doen?

➡

Zoek een volwassene die je vertrouwt, die naar je luistert en die je helpt.

➡

Naar wie zou jij toegean?

TELEFOONNUMMER _____

TELEFOONNUMMER _____

TELEFOONNUMMER _____

Als je niemand kan vinden, vraag dan jouw **burgemeester** om hulp:
 Burgemeester@_____ .nl

Je kunt ook raad vragen aan De Kindertelefoon 0800-0432
 of kijk op www.kindertelefoon.nl

KINDERRECHTENNU IN DE OUDERKAMER

Het KinderrechtenNUSpel biedt ook ouders de kans om met elkaar in gesprek te gaan over opvoeden, ouderschap en cultuurverschillen. Voor ouders is een vergelijkbare meldcode opgesteld:

ZOEK op de school van jouw kind IEMAND, DIE JE VERTROUWT, DIE NAAR JE LUISTERT EN DIE JE HELPT (...of een andere ouder of kind te helpen). ZOEK NET ZO LANG TOT JE DIE GEVONDEN HEBT.

De Sociale Kinderkaart (pag. 16) laat zien wie dat kunnen zijn.

“Als je denkt dat er iets niet goed gaat met jou of met je vriendje of vriendinnetje, bij een klasgenoot of bij iemand uit de buurt dan is er voor jou de KinderMeldcode:

ZOEK EEN VOLWASSENE, DIE JE VERTROUWT, DIE NAAR JE LUISTERT EN DIE JE HELPT (...een ander kind te helpen). ZOEK NET ZO LANG TOT JE DIE GEVONDEN HEBT.”

De Sociale Kinderkaart laat zien wie dat kunnen zijn en brengt het zorgnetwerk in kaart. Ook hier staat de vraag centraal: ‘Wat en wie heb je nodig als het even niet zo goed gaat?’.

KinderrechtenNU gaat er vanuit dat ouders goed voor hun kinderen willen zorgen, ook al lukt niet altijd. Met enige hulp is dit vaak te verbeteren. In het belang van het kind hebben ouders of verzorgers daar recht op. Voor ouders is het belangrijk

De Sociale Kinderkaart is een poster van een grote bloem, die na de workshop in de klas komt te hangen naast de Kinderrechtenchecklist.

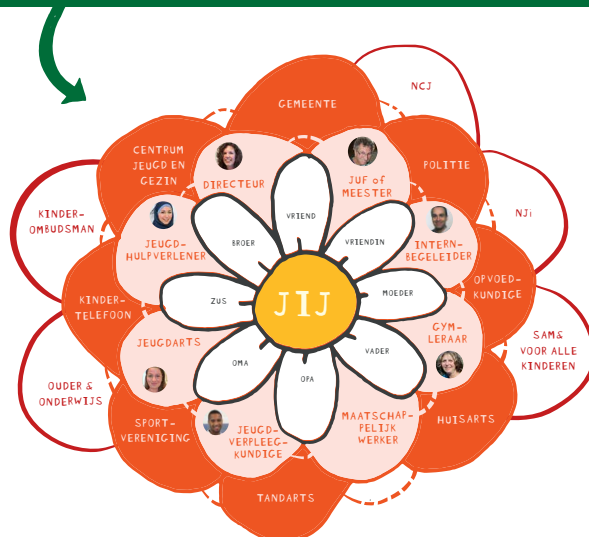
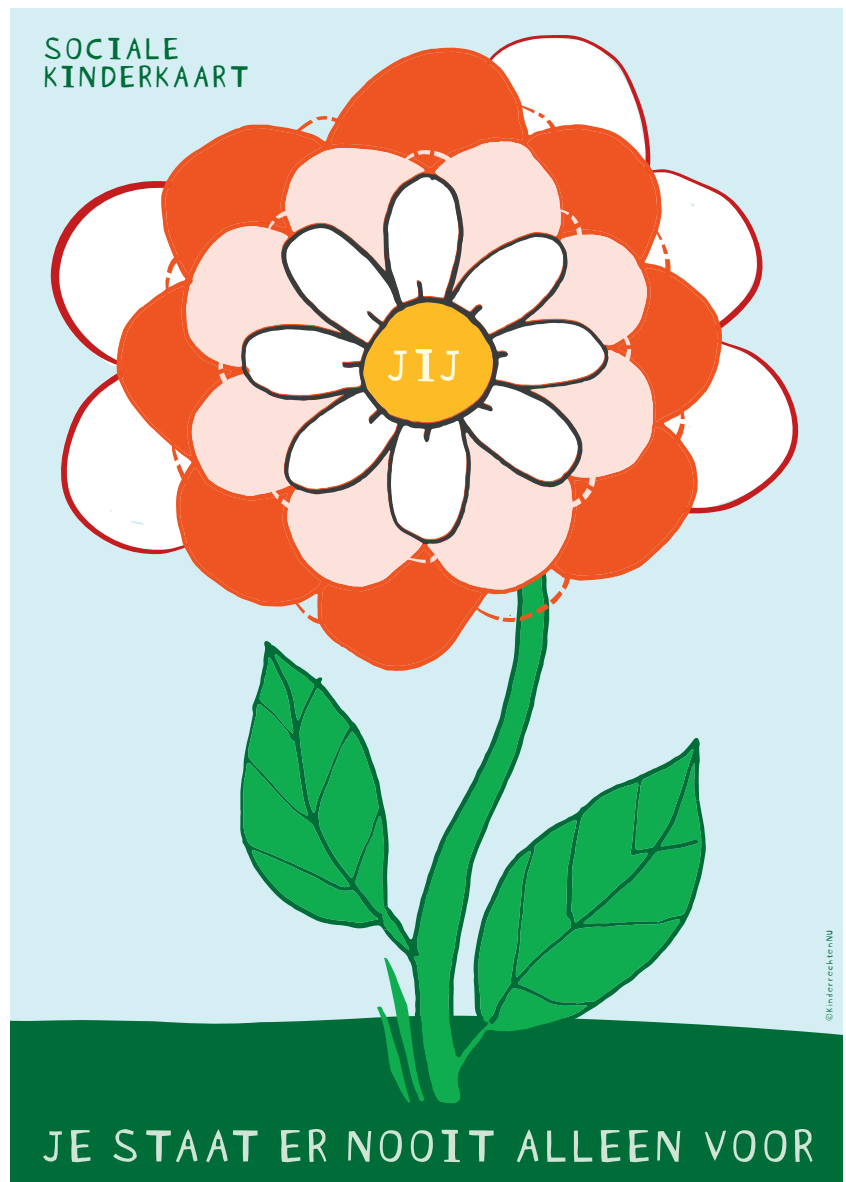
In de buitenste blaadjes van de bloem komen de namen en contactgegevens van landelijke organisaties. Daarbinnen de gemeentelijke organisaties die er voor kinderen en hun ouders zijn.

De middelste blaadjes vullen de kinderen zelf in met de personen die de kinderen zelf kunnen benaderen wanneer ze er bij problemen zelf niet uitkomen of als ze andere vragen hebben. Alle personen in en rondom de school krijgen zo een gezicht voor de kinderen. De kinderen zijn op de hoogte van hun werkzaamheden en weten wanneer zij te bereiken zijn.

De bloem wordt mee naar huis gegeven om in de thuisomgeving, samen met ouders of opvoeders, te kijken wie een helpende hand kan bieden, als dat nodig is. Via de Sociale Kinderkaart en de OuderMeldcode worden ouders en verzorgers betrokken bij kinderrechten.

De Kinderrechtenchecklist en de Sociale Kinderkaart kunnen geïmplementeerd worden bij de deelnemende partijen/organisaties.

om te weten wat er nodig is voor een goede opvoeding en het opgroeien van kinderen. Als het kind betrokken wordt bij het verbeteren van de situatie is de kans kleiner dat deze het gedrag als 'normaal' overneemt. Zo legt KinderrechtenNU een fundament voor de preventie van (intergenerationeel) huiselijk geweld en sterkt het de opvoeders van morgen.

PREVENTIEF JEUGDBELEID DOOR KINDERPARTICIPATIE:

- Basis voor burgerschapsvorming en democratie.
- Een sociaal veilig klimaat op de scholen. Bijvoorbeeld door het voorkomen en bestrijden van pesten, schoolverzuim, depressie en armoede.
- Een betere en snellere signalering en aanpak van kindermishandeling.
- Input en inzicht voor jeugdbeleid en op basis daarvan een goede samenwerking in het sociaal domein.
- Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind wordt geïmplementeerd in de samenleving in het dagelijkse leven in begrijpelijke taal voor kind en volwassenen.
- Onderwijs, Jeugdbeleid, zorg, bescherming zijn Kinderrechtenproof.

KINDER
RECHTEN
PROOF

Om de belangen van de kinderen te behartigen streeft KRNU te allen tijde een optimale samenwerking na met alle betrokken professionele partijen met en voor het kind. KRNU wil daar pro-actief aan bijdragen door kennis en ervaringen met alle partijen op aanvraag te delen (interview, kennisdeling).

info@kinderrechten.nu
06 41426600

MET DANK AAN:

Jan Willems
Regine Aalders
Hanske Douwenga
Hugo Crul
Mark Weekenborg

Jeugdgezondheidszorg

- GGD West Brabant, Bernadette van Oers, Esther Taute
- GGD Hart van Brabant, Maike van IJzerloo, Noortje Breedijk
- GGD Noord-Oost Gelderland, Ingrid Coene, Monique L'Hoir
- GGD Gelderland Zuid, Marianne Sprenkels, Marieke te Plate

IN SAMENWERKING MET:

Saskia Wijsbroek,

lector Jeugd Hogeschool Utrecht

Majone Stekete,

wetenschappelijk directeur, Verwey-Jonker Instituut
en hoogleraar intergenerationele overdracht
van geweld in gezinnen, Erasmus Universiteit

Remy Vink,

wetenschappelijk onderzoeker (kindermishandeling)
publieke gezondheid, TNO

Jet Bussemaker, voorzitter van de Raad
Volksgezondheid en Samenleving:

“Zorgverzekeraars en gemeenten moeten de verantwoordelijkheid voelen en nemen om preventie in de hele breedte van de samenleving uit te voeren. Dat mag niet vrijblijvend zijn. Dat moet in de Wet Publieke Gezondheid verankerd worden. Alle nadruk moet liggen op collectieve preventie, dus alle vormen die mensen beschermen.” (7 april 2021)